

kjerkebla'

kjerkebla'

FOR TORVASTAD MENIGHET
NR 3 - 2025 - ÅRGANG 69

Guds hjerte vet vi ikke,
men vi vet
noe som overstrømmer oss
som et regn over hendene.

Hans øyne ser vi ikke,
men vi ser
usynlig lys over alle ting
som i sommernatten.

Hans stemme hører vi ikke,
men vi finner
veier overalt og spor i hjertene
og stier med lavmælt lys.

Rolf Jakobsen

Inkludering – Et kall til fellesskap

Som medlem av menighetsrådet og gjennom mine studier har jeg reflektert mye over hvor viktig inkludering er, ikke bare i menigheten, men også i samfunnet generelt. På studiet har vi nylig rettet fokuset mot inkludering, og på jobb arbeider vi med hvordan vi kan bidra til å skape robuste barn. Dette har fått meg til å tenke over hvilken rolle vi alle har i å skape trygge og inkluderende fellesskap for barn og unge.

Vi samles som en bevegelse av tro, håp og kjærlighet – en bevegelse som har en viktig oppgave i møte med barn og unge. Vårt arbeid er mer enn aktiviteter og arrangementer; det er en invitasjon til fellesskap, et rom der alle kan kjenne seg sett, verdsatt og elsket for den de er.

I Galaterbrevet 3,28 står det: *Her er ikke jøde eller greker, her er ikke slave eller fri, her er ikke mann og kvinne. Dere er alle én i Kristus Jesus.*

Dette verset minner oss om at vi alle er like mye verdt i Guds øyne. Vi lever i en tid hvor mange barn og unge opplever utenforskap, enten på grunn av sosial status, kultur, tro, eller andre utfordringer. Vår oppgave er å være en motvekt – å skape et inkluderende fellesskap hvor ingen føler seg alene.

Hva betyr inkludering?

Inkludering handler ikke bare om å åpne døren, men om å invitere mennesker inn og gjøre dem til en del av fellesskapet. Det handler om å se den som står alene, å lytte til den som føler seg oversett, og å bygge broer der det finnes skiller. Det betyr å skape et trygt rom hvor barn og unge tør å være seg selv, tør å stille spørsmål og tør å tro at de er gode nok akkurat som de er.

For å skape inkluderende fellesskap er det viktig å kartlegge barrierer. Hvilke utfordringer står barn og unge overfor som hindrer dem i å delta på lik linje med andre? Ved å identifisere disse barrierene kan vi aktivt jobbe for å fjerne dem og skape en hverdag hvor alle får mulighet til å delta i sitt eget liv. Inkludering handler ikke bare om å invitere inn, men om å sikre at alle har likeverdige muligheter til å bidra og føle seg som en del av fellesskapet.

Jesus selv var en mester i inkludering. Han stoppet opp for den utstøtte, spiste med dem som andre unngikk, og viste omsorg der andre dømte. La oss følge hans eksempel.

Andakten er skrevet av Malin Tveterås Gaard. Hun jobber som barnehagelærer for Tett på i Karmøy kommune, hvor hun følger opp enkeltbarn med behov for tilrettelegging i hverdagen. Hun er søndagsskolelærer og nestleder i menighetsrådet på Torvastad.

En inspirasjon til videre arbeid

Det gjøres allerede en fantastisk jobb i både menigheten og i KFUK-KFUM her på Torvastad. Dere skaper møteplasser hvor barn og unge finner trygghet og tilhørighet. Jeg vil utfordre dere til å fortsette med dette viktige arbeidet – å se, lytte og handle. For kanskje er det akkurat du som kan være forskjellen for et barn eller en ungdom denne uken, denne måneden, dette året.

Jeg vil avslutte med ordene fra Romerbrevet 15,7: *Ta derfor imot hverandre, slik Kristus har tatt imot dere, til Guds ære.*

La oss sammen fortsette å bygge et fellesskap der alle kan kjenne seg hjemme.

Redaktørens hjørne

Har du vært begeistret i det siste?

Jeg elsker folk som lar seg begeistre. Det kan være en 3-åring som har funnet en fin stein, en 8-åring som har lært seg å svømme, en ungdom som har fått seg sommerjobb, en nabo som ringer og ber meg komme meg ut for å se på nordlys, en kompis som har vært på Vamp-konsert, en pensjonist som får møte sitt første oldebarn, eller en hel gjeng i alle aldre som jubler når Jørgen Grønningen redder straffe.

Begeistringsbrigade

På Karmøy folkehøgskule hvor jeg jobbet i nærmere 30 år, hadde vi som målsetting å begeistre ungdommene våre: «Vi er ikke fornøyde med fornøyde elever, vi vil ha begeistrede elever».

På starten av skoleåret opprettet vi gjerne en begeistringsbrigade med et par ansatte pluss noen frivillige elever. Med engasjement, humor og oppfinnsomhet klarte denne brigaden med ulike arrangement, stunts og påfunn å skape stor begeistring i elevflokket gjennom skoleåret.

Kanskje ideen kan brukes av andre? Hva om Torvastad menighet hadde fått i gang sin egen Begeistringsbrigade? Eller Velforeninger, nabolag, kollegiet på jobb, foreldre til speidere eller fotballag?

Begeistring i hverdagen

Som mennesker er vi svært ulike - noen blir aldri

Stort engasjement og mye entusiasme og begeistring under Kreftforeningens «Stafett for livet»

begeistret for noe som helst, de gir i alle fall ikke uttrykk for det. Andre kan bli overbegeistret for den minste ting.

De fleste av oss befinner oss et sted mellom disse ytterpunktene. Det skal ofte en del til, for at vi lar oss begeistre, og det er synd. For det er jo ikke SÅ ofte vi opplever nordlys, barnefødsler eller cupfinaler.

Kanskje vi skulle bli flinkere til å legge merke til alle små kilder til begeistring i livet vårt. «Se hvilken morgenstund, solen er rød og rund... og snart er kaffen klar», synger Svante.

Hverdagen er full av små kilder til begeistring, det gjelder bare å få øynene opp for dem!

John Kristian

Forsidebildet er tatt av Peder Christiansen
Bilde av blåvingesommerfuglen er tatt av Bodil Hagen

KJERKEBLA' FOR TORVASTAD:

Redaktør: John Kristian Hausken
Redaksjon: Ingmar Areklett, Bodil Hagen, Bjart Grutle og May Ingunn Vrålstad
Foto: Bodil Hagen m.fl.
Tips og stoff sendes til torvastad@menighetsblad.no
Utgivelser 2025: 26/3, 4/6, 3/9 og 3/12
Det er innleveringsfrist 14 dager før utgivelse.
Trykk: Karmøy Trykkeri. Design: J. Nag
Distribusjon: Bodhild Aase 456 33 916.
For digital utgave kontakt menighetskontoret.
Gaver til bladet: 3361 14 00611

GIVERTJENESTE Menigheten

Menighetens givertjeneste går til dekking av den delen av trosopplæringsarbeidet som staten ikke dekker. Det er derfor viktig for menigheten å ha disse midlene for å ha et best mulig trosopplæringsstilbud til våre barn og unge. Mange støtter arbeidet allerede, men det er alltid plass til flere! Givere kan velge å gi engangsbeløp eller bli fast giver. De som ikke alt er faste givere og som ønsker å bli det, må ta kontakt med kontoret.

Kontonummer: 3361 19 05586

Servicetorg Karmøy
Telefon: 52 81 00 01

TORVASTAD MENIGHET:

Sokneprest

May Ingunn Vrålstad

Kontor: 52812028 og 413 91 256

Privat: 920 91 840

may.vralstad@karmoykirken.no

Menighetspedagog:

Marianne Kristin Ese Eriksson

Mobil: 991 65 084

marianne.eriksson@karmoykirken.no

Kirkegårdsarbeider:

Gunnar Fosen

Mobil: 906 51 570

gunnarfosen0707@gmail.com

Menighetspedagog og daglig leder

Synnøve Bårdsen Lindanger

Mobil: 938 78 946

synnove.lindanger@karmoykirken.no

Kirketjener: Adele Vikingstad

Mobil: 948 12 338

adele.vikingstad@karmoykirken.no

Organist: Ivar Tjøstheim

Mobil: 414 77 174

ivar.tjostheim@karmoykirken.no

Leder i menighetsrådet:

Jone F Grutle

Mobil: 924 71 785

jone.grutle@gmail.com

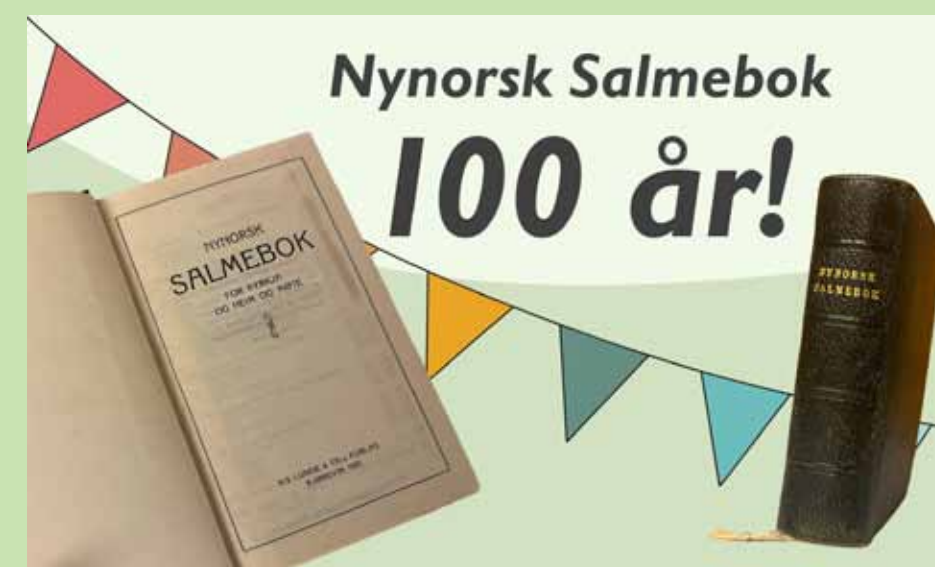
Hundre år med nynorsk salmebok

I år er det hundre år siden den første salmeboka kom ut på nynorsk. – Bli med å feire nynorsken, oppmodar preses Olav Fykse Tveit.

Språk er ein viktig identitetsmarkør. For mange er nynorsk hjartespåret, det som ligg nærast talemåten og dialekta ein har. – Eg håpar mange kyrkjelydar vil vere med å markere dette jubileet. Bli med å feire nynorsken, på gudsteneste, institusjonsandakter, salmekveld eller anna, seier preses Olav Fykse Tveit.

Syng nynorsksalmar!

I 1925 kom for første gang ut ei salmebok på nynorsk. Den var utarbeidd av sokneprest Anders Hovden saman med biskopane Bernt Støylen og Peter Hognestad. Salmeboka vart revidert i 1927, og i 1940 hadde om lag kvart fjerde sokn teke den nynorske salmeboka i bruk.

I 1985 kom Norsk salmebok, som inkluderte salmar på nynorsk og bokmål – i tillegg til samiske språk. Den vart revidert

og no nyttar dei fleste Norsk salmebok 2013 – der er det 366 salmar med nynorsk tekst, så det er mange å velje mellom.

Mat på tur

Vi er inne i Friluftslivets år, og med en friluftslivs-interessert redaksjon, blir det noe friluftslivstoff i Kjerkebla' dette året. Forrige nummer fikk vi tips fra noen sambygdinger

som hadde funnet sin favoritt friluftslivsaktivitet. I dette nummeret har vi bedt noen om tips til mat vi kan lage ute når vi er på tur.

Kok pasta ferdig hjemme eller bruk fersk pasta.

- Kok opp vann i gryten, legg oppi den "ferdige" pastaen.
- Hakk opp løk, hvitløk og paprika, surr på stekepannen.
- Kutt opp små biter med Råtass coritzo fra meny, surr sammen med resten.
- Hell på litt fløte og tilsett revet parmesan, salt og pepper.

En annen god rett, min favoritt:

- Fersk pasta
- Stek spanske kjøttboller og litt løk.
- Bland sammen og tilsett grønn pesto + revet parmesan

Cecilie A. Vikingstad Lie

Telttur med Sophia Hinds og Marie Lie Lothe.

Makaronigryte med pølse

Forberedelse før tur: kok opp ønsket mengde makaroni! Skjære opp grønnsaker/ pølser men dette kan også være en del av turaktiviteten

Utstyr: skjæreføl, kniv, sleiv til å røre, ause og stor panne egnet for bål.

Smelt en god del smør og ha oppi det du ønsker av grønnsaker, vi har ofte løk,

paprika, blomkål, squash og gulrøtter Ha gjerne i enda mer smør La det surre og tilsett fløte og passe mengde vann og tilsett kjøttbuljong. La dette surre og mot slutten tilsettes kokt makaroni og pølsebiter samt raspet ost. Server med ketchup og krydder.

Pinnebrød i flere varianter:

Mel, sukker, vann, bakepulver og olje. Piz-za variant: Da blander vi in oregano kryd-der inn i deigen Bolle variant: Da blander vi inn litt ekstra sukker og kanel i deigen

Hilsen oss på Bø-toppen

Når jeg og pappa legger ut på en av tu-rene våre planlegger vi alltid på forhånd hva vi skal spise. Grunnen til at dette er så viktig er at det ikke er så lett å være kreativ på tom mage. Om vi opererer uten føde daler både vilje og humør, men dette er heldigvis lett og fikse. Vi drar for eksem-pel **aldri på tur uten egg**, og egget er som regel vårt første mini-måltid. Det tar alltid litt tid å ordne middag når du er ute på tur, derfor er et medbrakt kokt egg til hver av oss rask energi mellom slagene mens vi venter på et større måltid. Jeg tror faktisk at vi aldri har dratt på tur uten et kokt egg til hver av oss i sekken.

Men et kokt egg kan jo ikke erstatte et ordentlig varmt måltid ved bålet etter en lang dag i fjellet. Og ved bålet har vi kokt eller stekt flere alternativer. Et av mine fa-voritt måltid i fjellet må komme fra den gangen vi besøkte Dalvanuten i Ned-strand. Vi hadde ikke særlig god tid for solen gikk ned, og vi nærmest småsprang opp fjellet for å rekke lysshowet. Det som gjorde oppstigningen litt tyngre var at det hadde lagt seg en halvmeter med snø tid-ligere i uken. Vi rakk solnedgangen akku-rat, fikk fotografert alt vi ønsket og et par timer senere var vi nede ved teltet igjen, både kalde og våte. Heldigvis hadde vi satt av litt tid tidligere til å gjøre klart et bål.

Kort tid etter var vi både varme og tørre og da overrasket pappa meg med noen pølser han hadde med i sekken. **Ordentlig tykke middagspølser**. Akkurat der og da var det noe av det beste jeg noensinne hadde smakt. De sier jo at sulten er den beste kokken og det kan jeg skrive under på. Jeg tror vi fortærte en hel pakke på deling.

Men om jeg virkelig skal komme med en anbefaling helt til slutt må det være

nyfisket fisk, enten fra havet eller fra ferskvann, stekt på stormkjøkken. En god klatt med smør i pannen, litt salt og pepper om du har og stek fisken til den får en sprø, knekkende stekeskorpe. Få ting smaker bedre ved sjøkanten eller på fjellet. Det kan virkelig anbefales. Også er det jo litt ekstra stas og ordne med sin egen mat på tur.

God tur og bon apétit!

Oddbjørn Austevik

Jubileum: Bø-toppen i 30 år

I år er det 30 år siden Trond Bø tok med seg de første elevene hjem på gården på Bøtoppen. Gjennom disse årene har mange elever på Karmøy fått deler av sin undervisning gjennom praktisk arbeid og drift av gården. Ju-bileumsåret 2025/2026 skal markeres med flere ulike arrangementer, både for tidligere og nåværende elver og ansatte gjennom hele skoleåret. Det arbeides også med en jubileumsbok som skal gis ut mot slutten av skoleå-ret. Her vil en finne flere matoppskrif-ter en kan prøve seg på både når en er på tur eller hjemme.

Grill- og bålvetreglene

Unngå bruk av engangsgrill

Engangsgrill er et stort forsøplings-problem og kan også gjøre skade på sva-berg, gress og annen vegetasjon. Kjøp hel-ler en bærbar flerbruksgrill og sett den på et trygt underlag som for eksempel sand. Noen steder finnes det også godkjente grill- og bålplasser

Unngå bruk av engangsprodukter

Ta med tallerkener, bestikk, kopper m.m. hjemmefra i stedet for å kjøpe en-gangsprodukter. Prøv også å begrense bruken av tennvæske og opptenningsbri-ketter.

Respekter forbudet mot åpen ild i skog og mark

Fra 15. april til 15. september er det generelt forbud mot åpen ild i skog og ut-mark med unntak av godkjente bålplasser. Det er likevel tillatt å gjøre opp ild der det åpenbart ikke kan medføre brann, men vis

forsiktighet og følg med på vær og vind.

Unngå å gjøre skade på friske trær

Skal du fyre opp bål kan du bruke tørre kvister du finner på bakken, men unngå å hugge eller skjære av greiner på friske trær.

La grillen bli helt avkjølt etter bruk

Vær helt sikker på at grillen er kald før den pakkes ned. Ha med en stor flaske vann til slukking. Engangsgrill er må være helt kalde før de kastes i en avfallsdunk el-ler tas med hjem slik at ikke annet mate-riale kan ta fyr.

Ta med alt avfall hjem

Ta alltid med alt avfall og alle matres-ter hjem. Blir noe liggende igjen kan det skade både dyr og miljø – og søppel er lite hyggelig for de som kommer etter. Plukk gjerne også opp annet avfall som er kom-met på avveie.

Hold Norge Rent / Norsk Friluftsliv

KARMØY – UTVIKLINGEN MOT EN KOMMUNE I 1965

Noen hovedpoeng fra Jostein Espesets innlegg på Nord-Karmøy historielag 19.03 2025

Et lite tilbakeblikk

Å organisere Norge i kommuner skriver seg tilbake til 1837 da Stortinget vedtok de såkalte «Formannskapslovene». Da man startet dette arbeidet, tok man utgangspunkt i prestegjeldene. Dagens Karmøy ble fra starten delt i tre kommuner:

- Torvastad (inkl. dagens Haugesund med Skåre + Utsira)
- Avaldsnes (som også omfattet Kopervik/Stangeland-området)
- Skudenes (som omfattet Bokn, Åkra og Veia)

I årene framover mot 1920 var det en trend i hele landet med oppdeling i mindre enheter. I tillegg til at Haugesund og Skåre (i dag en del av Haugesund) samt Utsira ble skilt ut fra Torvastad, gikk Kopervik og Stangeland kommuner ut fra Avaldsnes. Fra opprinnelige Skudenes kommune ble Bokn, Skudeneshavn og Åkra kommuner skilt ut. Den absolutt minste kommunen i utstrekning var Skudeneshavn, som bare besto av et lite område på rundt 0,39 kvadratkilometer. Både Kopervik, Skudeneshavn og Haugesund ble i løpet av denne perioden «ladested» og ble da automatisk egne bykommuner. I årene før andre verdenskrig besto altså dagens Karmøy av sju kommuner – Skudeneshavn, Skudenes, Åkra, Stangeland, Kopervik, Avaldsnes og Torvastad.

Nye tider – nye behov

Etter krigen og utover på femtitallet var gjenreising og utviklingen av nye velferdsordninger sentralt i politikken som ble ført. I det nye Norge var det behov for kommunene som et sterkt lokalt nivå når store samfunnsreformer som bl.a. ny sosiallov, 9-årig grunnskole, vegutbygging og industrireiseing skulle gjennomføres. Nye transportmuligheter gjorde avstandene kortere og Regjeringen så behov for større og mer profesjonelle kommuner. På den bakgrunn ble Schei-komiteen nedsatt med oppdrag om å komme med forslag til å redusere antallet fra 747 kommuner til under 500. De endte med å foreslå 39 i Rogaland.

Et ganske samlet Storting viste seg å gå enda mer drastisk til verks og vedtok å dele Rogaland i 26 kommuner. Komiteen vurderte to alternativ for Karmøys vedkommende – enten alt som en kommune, eller å dele i fire: Torvastad/Avaldsnes, Kopervik/Stangeland, Åkra, Skudeneshavn/Skudenes. Schei-komiteen anbefalte

det siste. Størst motstand mot en ny stor Karmøy kommune var det på Torvastad. Dette stemte et samlet Torvastad herredstyre imot!

Lokal motstand på Torvastad

Hvorfor var torvastadbuen negativ til den foreslåtte storkommunen? Torvastad var historisk sterkt knytta til Haugesund. Haugesund hadde jo vært en del av Torvastad! Man hadde egen lokalbåt som gikk mellom Haugesund og Torvastad i tillegg til den nye Karmsund bro som bandt sammen når man ville ferdes med buss, bil eller sykkel. I tillegg var det langt på vei ett felles arbeidsmarked samt at mange ungdommer gikk på skole i Haugesund. Byen var også det opplagte handelssentrumet for regionen. I ettertid blir det også hevdet at mens Torvastad hadde de laveste skattene, samt penger «på bok», så vegret man seg for å bli slått sammen med kommuner lengre sør som først og fremst hadde gjeld å bidra med.

Tomas Stange

Karmøy – en felles storkommune

Som alle i dag er kjent med landet altså Stortinget på en storkommune. Helt avgjørende for at det ble slik, var vedtaket om at Alnor (dagens Hydro aluminium) skulle etableres på Håvik. En så stor utbygging ville kreve en stor og profesjonell kommune for å håndtere alt fra reguleringsplaner til vannforsyning og annen infrastruktur. Industrietableringen var svært velkommen da det var en betydelig arbeidsledighet i regionen på dette tidspunkt.

Karmøy kommune sitt kommunevåpen, som ble vedtatt i 1974, har et knutekors som motiv. Dette symboliserer både Karmøys historiske rolle som et viktig knutepunkt i Norge, og dagens enhet og samarbeid i kommunen. (Karmøy kommunes hjemmeside)

På et stort fellesmøte på Utgarden Folkehøyskole for alle kommunestyrene i de gamle kommunene, skulle bl.a. navnet bestemmes. Det forelå to forslag – Karmsund og Karmøy. De som argumenterte for Karmsund mente dette ville være mer samlende all den tid en del av kommunen lå på fastlandssiden (Norheim, Vormedal, Kolnes ...). Det ble likevel stort flertall for Karmøy. Tida fra kommunen var vedtatt og fram til den skulle tre i funksjon, 1. januar 1965, var hektisk med tunge saker som vannverk til Alnor, bygging av nye ungdomsskoler og organisering av ny felles administrasjon. Rådhuset på Åkra ble felles rådhus for perioden 1965-1985, da det nye rådhuset i Kopervik ble bygd.

Tross den lokale motstanden før vedtaket, var det Thomas Stange fra Torvastad som ble den første ordføreren i Karmøy. Det var mange harde dragkamper i det nye kommunestyret. Ny Plan- og bygningslov ble innført på denne tida, noe som medførte at man nå måtte ha godkjenning fra kommunen før bygging av hus, garasje eller naust. Det kunne virke som om lokal motstand mot denne nye loven «smittet over» på den nye kommunen. I januar 1967 oppstod en aksjonsgruppe som gikk inn for at Åkra, Skudenes og Skudeneshavn skulle bryte ut av nye Karmøy.

Det som ble bygget som Torvastad kommunehus eies i dag av Torvastad KFUK/KFUM og går under navnet «Aktivitetshuset». I 1965 ble teknisk etat i storkommunen lokalisert her pga av plassmangel på rådhuset på Åkra. Da nytt Karmøy Rådhus stod ferdig i 1985 ble bygget i en periode brukt som et kulturhus som rommet bl a kulturskolens undervisning, lydstudio og ulike frivillige organisasjoner - fram til nye Torvastad skole og kultursenter åpnet.

Ordfører Thomas Stange tok i innlegg i Haugesunds Avis mye av brodden av argumentene for å bryte ut og aksjonen fikk aldri veldig stor oppslutning.

Hvordan har det gått med Karmøy kommune?

De første årene var økonomien i gradvis bedring, ikke minst på Alnor. Som Jostein Espeset påpekte i sitt foredrag –

økonomisk framgang demper bråk og uro! Uten storindustrien hadde det ikke blitt vedtatt en stor kommune! Folketallet var i 1965 rundt 22 000 - i 2025 ligger det på 42 000-43 000 innbyggere. Yngve Eide, rådmann i en lang periode etter sammenslåinga, var opptatt av at alle de gamle kommunene skulle oppleve utvikling og få del i kommunale goder. Det ble f. eks lagt

ut byggefelt i alle deler av Karmøy.

Oljevirksomheten har betydd mye for regionen de siste tiårene og mange av de statlige overføringene har økt – men det har også oppgavene en kommune skal løse. I dag har Karmøy, som mange andre kommuner, en anstrengt økonomi.

Bjart

På leir med over 10 000 speidere

I sommer reiste 40 speidere fra Torvastad på landsleir – 10 av disse var voksne ledere. Leiren ble en fantastisk opplevelse. Åpningsdagen, 5. juli, startet med regn, men deretter skinte sola resten av uka.

Speidernes landsleir samler både Norges KFUK-KFUM-speidere, som Torvastad tilhører, og Norges Speiderforbund. Samarbeidet fungerte svært godt, og til sammen var det over 10 000 deltakere på leiren.

Dagene var fulle av aktiviteter: speiderne bygget leir med bord og kjøkken, sov i telt, badet, lekte, konkurrerte, sang, ropte og lo. Alle var også på tur med overnatting ute under presenning – helt uten voksne til stede. Det ga mestringsfølelse og mange gode minner. Stemningen var gjennomgående god, og både barn og voksne koste seg.

I tillegg til landsleiren for de eldste, dro over 60 stifinnere i 3. og 4. klasse på sin egen leir på Blikshavn. Totalt har mer enn 100 Torvastad-speidere vært på leir i

løpet av sommeren.

Speideren er åpen for alle fra 3. klasse og oppover. Vi møtes på torsdager i partallsuker. Denne høsten blir vi rundt 150

speidere, men vi har plass til flere – både nye speidere og foreldre som vil bidra.

Peder Christiansen

HEL-kor Karmøy

HEL-kor, Karmøy er et kor for mennesker med utviklingshemming i Karmøy, og det er et samarbeidsprosjekt mellom menighetene i den norske kirke i Karmøy. Koret øver i Veavågen kirke omtrent annehver onsdag, og vi har maks 2 opptredener i semesteret. Hovedmålgruppen er unge personer fra konfirmasjonsalder til ca.30 år, men tilbudet er også åpent for de over 30 som ønsker å delta. Koret har omtrent 20 medlemmer og 12 frivillige og ansatte hjelpere.

Alice Hellevik Solum (musikkterapeut) er dirigent, og hun leder korøvelsen. På slutten av hver øvelse pleier vi å spise kveldsmat sammen. Vi finner på mye forskjellig gøy sammen; for eksempel har vi spilt inn musikkvideo, dratt på kino, laget kunstutstilling og vært på forestilling med

Viggo Venn. Koret har frivillige sangvenner fra de forskjellige menighetene, og hovedleder er Janne Kristine Eng (prostidia-kon i Karmøy). Anita Grønningen er med som representant fra Torvastad menighet.

Koret startet opp i 2020, og har i løpet av disse fem årene inspirert til oppstart av 3 nye kor. Stord og Sandnes har fått lignende kortilbud, og nå i høst skal HEL-kor Haugaland starte opp i Aksdal kirke. Dette synes vi er veldig stas!

HEL-arbeidet er Den Norske Kirkes inkluderings-arbeid. HEL-arbeidet handler om at de i kirka ønsker å se hele mennesket som verdifulle og fullverdige deltagere i samfunnet. Dette gjelder ikke bare kirkene på Karmøy, men i hele Norge.

VISJON: Et helt menneske – Et helt samfunn – Et helt liv – En hel kirke

Foto: Inger Synnøve Stange

HEL-koret er et verdifullt tilbud for både kormedlemmer og sangvenner. Det er også et mål at vår aktivitet skal skape gode ringvirkninger i hele vårt lokalsamfunn. Vi vil være med på å fortelle en god historie om verdien og viktigheten av et mangfoldig fellesskap hvor vi har funksjonsvariasjoner. Vi er alle viktige og likeverdige, skapt i Guds bilde, og vi bidrar på hver vår måte. HEL-koret er en viktig stemme i en tid som denne.

Janne Kristine Eng

Søndag 21.september kommer HEL-koret til Torvastad kirke for å delta i gudstjenesten.

BLI MED INN I EN EKSOTISK HAGE PÅ LITLASUND;

Kan du fortelle litt om deg selv?

Gerd Helen Stangeland gift med Henning Stangeland 2 barn Mats 29 år Mira 24 nettopp blitt besteforeldre til lille Olav

Er Torvastad bu vokste opp på Stange. Mine Besteforeldre drev i sin tid Torvastad Landhandel Olav og Gunbjørg Åsen. Vi bor nå på Litlasund kjøpte hus der i 2005.

Jeg er et ute-/hagemenneske som elsker å dyrke frem planter. Så er jeg så heldig som har en mann som bygger for meg, et lite drivhus ble til et større, så en ny terrasse med et nytt drivhus så ny ter-

rasse med ny utestue.

Vi har skapt oss et veldig lun og fint uteområde med veldig lite nordavind. Jobber som daglig leder for Mester Grønn i Karmsundgata. 24 år har jeg jobbet med blomster, der av nok mye dyrke glede.

Hvilke planter / grønnsaker har dere?

Jeg / vi har alltid holdt på med å dyrke div grønnsaker som agurk, tomat, paprika, chili, sukkererter, squash, aubergine, purre, løk, gulrøtter, potet, rosenkål, neper, reddiker, rødbeter, jordskokk, kjærlighetsfrukt, gresskar +++ Men de siste ca

Engler på besøk i Torvastad kirke

Søndag 10. august ble Oliver og Vetle båret til dåpen. Her ser vi Vetle med faddere. Ytterst til venstre ser vi vinduene med englene.

I kirka vår kommer stadig nye engler og finner sin plass. Her blir de inntil de blir med heim til noen i menigheten. Du kan se de hver søndag.

Disse englene kommer hver gang det er dåp. Årlig blir omkring 35 døpt i Torvastad kirke. Dåpen er en stor begivenhet; både for den som blir døpt, for familie, venner og for menigheten.

Døpefonten står foran alterringen i det som kalles koret. I skipet sitter menigheten og følger godt med. Men får alle med seg alt som skjer? Ser de englene og legger merke til hvor de tar veien? Hemmeligheten blir nå «avslørt».

Skipet i kirka er omkranset av høye glassvindu. De har alle samme form, mønster og farger. Men ett av de snart 100 år gamle vinduene skiller seg ut. Det står nordøst i kirka, like ved flygelet. Her er stedet for englene etter dåpen.

Søndag 10. august ble Vetle og Oliver

Her er englene sin plass inntil de om noen måneder kommer «heim» til de som nylig var døpt.

båret til dåpen. De fikk hver sin glassengel som fikk plass foran dette vinduet ved flygelet. Før dåpen var det allerede elleve engler. De var kommet til etter forrige nummer av Kjerkeblad` da vi ble orientert

om babysang. Englene ved vinduet fikk selskap av to til – og utover høsten får de selskap av nye engler. Ta deg en tur bort til vinduet og tell hvor mange nye engler som er kommet til.

Ingmar

10 år har jeg begynt å samle på forskjellige citrus planter som sitron, calamondin, Kumquat (spises med skallet på) Oliven-trær

I fjor bygde min mann en flott utestue til meg der jeg endelig har fått gang på druer, dounuts fersken og nytt i år aprikos men den får jeg ikke frukt på i år da.

Er så heldig at min datter kjøper et frukttre til meg i bursdagspresang hvert år så i år aprikos. Har drivhus hvor jeg forkultiverer mye grønnsaker samt grønnsakhage hvor poteter, gulrøtter +++ blir sådd direkte

Hvordan får dere de mer eksotiske fruktene til å trives?

Sitrus og de litt mer spesielle type frukt trær og druer bor i utestuen vår, for de vil ha det mye varmere. På vinteren så holder vi ca temperatur på sitrus og oliven på ca 5-10 grader i utestuen og det fungerer veldig bra da har plantene hviletid.

Drømmer om:

Planer for hagen videre er nok et drivhus til, der jeg kan dyrke enda mer og kanskje kunne åpne en liten grønnsaks bod hadde vært gøy.

Bodil

KIRKELIG UNDERVISNING OG LÆRING

BABYSANG

Dette er et tilbud til alle babyer, fra de helt yngste og opp til ca. 1 år, sammen med en voksen.

Etter musikkksamlingen spiser vi en hyggelig lunsj sammen på torsdagskaféen i kirkestuen.

TORSDAGER KL. 11-13.

KNØTTESANG

I år starter vi med knøttesang for barn fra ca. 1-2 år. Vi møtes i kirken en mandag i måneden.

Etter musikkksamlingen blir det servert god kvelds i kirkestuen.

Barn som fyller et år i løpet av høsten er velkommen.

Mandager kl. 17-18.30.
Datoer: 1/9, 29/9, 27.10 og 24/11.

SUPERONSDAG - TWEENS

Superonsdag er vår Tweens-klubb fra 4.-7. klasse.

Vi synger og hører bibelfortelling, før barna kan velge mellom aktiviteter som sport, hobby, spill m.m. Superonsdags-gjengen lager også middagen som serveres til store og små kl. 15.30.

Onsdager kl. 12.30-15.30.

SUPERONSDAGS - MIDDAG FOR STORE OG SMÅ

De fleste onsdager fra september og frem til midten av november, serverer vi middag på ungdomshuset til alle som har lyst til å komme.

For å beregne antall må vi ha inn påmelding hver uke. Link til påmelding finner en på Torvastad menighet sin Facebook-side.

Onsdager kl. 15.30-16.30. Pris:100/50

MINI-GJENGEN - SANG OG LEK

I høst starter vi opp Mini-gjengen for barn fra 2 år og opp til skolealder. Vi samles på ungdomshuset kl. 16.30 på onsdager. Vi skal synge, leke og høre bibelfortelling.

Etter samlingen blir det frilek og enkel kvelds.

Onsdager kl. 16.30-17.45.

MAXI-GJENGEN - SANG OG AKTIVITETSKLUBB

I høst starter vi opp Maxi-gjengen for barn fra 1.- 3. klasse. Vi samles på aktivitetshuset kl. 16.30 på onsdager. Vi skal høre bibelfortellinger, synge, leke og kanskje ha en formingsaktivitet.

Etter samlingen spiser vi kvelds sammen med Mini-gjengen, på ungdomshuset.

Onsdager kl. 16.30-17.45.

KRØLLEKVELD - 2 ÅR

Alle som blir 2 år i 2025 inviteres til Krøllekveld i Torvastad kirke.

Alle som deltar får boken "Hvor er krølle" og sin egen Krølle-bamse.

Dato: Mandag 13/10.
Kl: 17-18.30.

MYLDRESAMLING - 3 ÅR

Alle som blir 3 år i 2025 inviteres til Myldresamling i Torvastad kirke.

Alle som deltar får boken "Kirka mi Torvastad" med fine bilder fra vår kirke.

Dato: Mandag 15/9.
Kl: 17-18.30.

4-ÅRSMARKERING

Alle som blir 4 år i 2025 inviteres til 4-årsmarkering i Torvastad kirke.

4-åringene inviteres også til KAOS-gudstjeneste hvor de får utdelt barnebibel.

Dato: Mandag 20/10.
Kl: 17-18.30.

KAOS-gudstjeneste 26/10 kl. 17.

Torvastadprestene og deres samtid

Tekst: Ingmar Areklett

En aktiv Torvastad menighet

Torvestad har særdeles gode Menighedsforhold, skrev biskop Heuch før embetet ble utlyst i 1902. Da Lüdemann kom, møtte han et menighetsliv med sterke legmannstradisjoner. I bygda var det mange som delte på å lede og forkynne.

Første misjonsforening var startet i 1840, og 60 år seinere hadde Det norske misjonsselskap fire foreninger for menn og fire for kvinner. Santalmisjon, indremisjon og sjømannsmisjon hadde fått foreninger like før århundreskiftet, og etter hvert ble det dannet foreninger som støttet Kinamisjonsforbundet (Norsk Luthersk Misjonssamband), Indre sjømannsmisjon og Finnemisjonen. Ungdomsforeningen som var knyttet til Norges kr. ungdomsforbund (KFUK-KFUM), var startet i 1891.

To bedehus i prestegjeldet var bygd før Lüdemann kom, på Utsira i 1889 og på Feøy i 1902. Disse fungerte som velferdshus i fiskesesongene.

I løpet av Lüdemanns to første år i Torvastad ble tre bedehus bygd, og møtevirksomheten ble i stor grad flyttet fra hjem og skoler til disse lokalene. Lüdemann ble formann da Emmaus bedehus på Hauge var ferdig i 1903. Året etter innviet han Betel bedehus på Håland. Zion bedehus på Norheim ble innvidd 14. april samme år. Noen år seinere kom Betania på Nordbø. Også her ble Lüdemann formann.

Han utarbeidet lovene som ble vedtatt for disse fire bedehusene. Kvinner fikk samme rett til å stemme som menn i motsetning

Lüdemann og Torvastad livet ut

Fortsettelse fra nr. 2 2025

til i storsamfunnet. Det gikk flere år før kvinner kunne stemme ved valg til herredstyre og storting. I lovene for Torvastadbedehusene het det: «Medlemmer over 25 år av vor Kirke som bor innenfor bedehusets grenser – mandlige og kvindelige – har stemmerett.»

For Ungdomshuset var Lüdemann som en fadder. Hans engasjement startet etter at det på Ungdomslagets møte i april 1903 spontant ble samlet inn 19,56 kroner. Som formann var han viktig da husets lover ble utarbeidet, nær 30 år før det ble bygd. Foreningen arrangerte basarer, Torvestad & Skaare Sparebank støttet og private ga gaver. Også etter at han flyttet, var han opptatt av arbeidet med å bygge Ungdomshuset.

Til Florø i 1915

Den spesielle konfirmasjonen

Lüdemann sitter ved skrivebordet blant noen av sine visstnok tre tusen bøker. Han sluttet aldri å studere. Biskop Hognestad som tok teologisk embetseksamen samtidig med Lüdemann, siterte en professor som etter eksamen uttalte at Lüdemann var den beste på kullet. Thorvaldsens Kristus-skulptur er muligens gaven han fikk av Ungdomslaget ved avreisen fra Torvastad i 1915.

i 1906 var lenge et hinder for Lüdemann å få nytt embete. Selv om biskoper ga sine beste anbefalinger, ventet Kirkedepartementet med å gi han nytt embete. Først 14. mars 1915 kunne han holde sin siste preken i Torvastad kirke. «Det var med vemod bygdefolket saa Lüdemann forlate Torvestad», oppsummerte Fridtjof Øvrebø. Han hadde hatt mange tilitsverv. I flere år var han formann i skolestyrene i Torvastad og på Utsira og formann i fattigstyret. Han var en av stifterne av Helselaget og styremedlem i det til han reiste. I åtte år var han kretsformann for Santalmisjonen.

Som takk for mangeårig innsats i Ungdomslaget, fikk Lüdemann overrakt en Kristus-skulptur. Florø kirke hadde en slik skulptur som altertavle.

Forkynneren Lüdemann

På et område kan vi bruke ordet populær om Melankton Lüdemann. Kirkegjengere, prester og biskoper var samstemte i at han skilte seg ut som forkynner. Biskop Heuch understreket flere ganger at han var en forkynner ut over det vanlige: Det var *altid Indhold og Sjeleføde i hans Forkyndelse*.

Under konfirmasjonsstriden fikk Kirkedepartementet vite av 16 torvastadbuer at *mange er de, som har havt rig velsignelse af hans helt igjennem sunde forkyndelse, som paa en gang er dybdt tankerig og baaret af en alvorlig og helstøbt personligheds varme og inderlighed*.

Emil Georg Storesund, bror til «Peder post», var en av Lüdemanns konfirmanter i 1906. Han ble prest, og nær 30 år senere omtalte han Lüdemanns forkynnelse som *dyp og grundig, paa en gang aktuell og kunnskapsmettet og fra formens side klar og fin*.

Lüdemann fulgte interessert med i alt som skjedde i hans samtid. Som ung prest understreket han at det var viktig for ham, maktpåliggende er ordet han brukte, *å stå i stadig kontakt med min samtid, den åndelige bevegelse og atmosfære, i det jeg mener at kun den prest som selv står i sin tid, vil ha tidens øre (og man taler for å bli hørt – hvis man overhodet har noe å si!)*

I en minibiografi konstaterte Fridtjof Øvrebø at Lüdemann som predikant ofte (var) original og dyp, søkte i det hele ved alvorlig arbeide at gi tilhørerne selvtænkte tanker og selvoplevde indtryk.

Lignende tanker ga biskop Hognestad uttrykk for til Kirkedepartementet i 1921: Eg fann at hans forkynning er bori av grundigt studium og tankearbeid, og paa same tid fyllt av personleg kraft og appell. *Eg kann kalla honom ein i beste maate varm og solid prædikant*.

Det finnes lite skriftlig fra hans forkynnelse i Torvastad. Men tre

bibeltimer han holdt i ungdomslaget våren 1913, ble referert av medlemmet Gunvald Haaland. Med utgangspunkt i tekster fra Markus evangelium gikk Lüdemann grundig inn i den historiske bakgrunnen og formidlet kunnskap om forhold, skikker og mennesker. En side som ble understreket i to av referatene, var hjerterelasjonen til Gud. *Dei skriftlærde si lære var ingen hjertesag, men skulelærdom, kor dei hadde gjort Guds bod um til mensjebod (= menneskebud) ... Hos Jesus var det hjertet og Gudssproget som havde værd ...* Slik fikk Gunvald med seg bibeltimene – og refererte på begge målføre.

Lüdemanns kontakt med tilhørerne holdt seg alle årene han var prest. Da han i 1932 avsluttet sin prestedtjeneste, skrev redaktøren i Gudbrandsdølen at folk, langt ut over menighetskjernen, satte stor pris på hans forkynnelse, *dyp og alltid vel forberedt og vel underbygget*.

En av arbeiderbevegelsens pionerer i Lillehammer, Petter Nilssen, skrev avskjedsord i avisa Dagningen og omtalte blant annet Lüdemanns forkynnelse. *Som geistlig taler og forkynner når han ofte det sublime. Hans prekener er fylt av viden, erfaring og dyp erkjennelse, hvorom det lyser en sterk og skjønn religiøs almenmenneskelig stemthet, som bringer den mest skeptiske og realistisk innstilte tilhører til å forstå og erkjenne, hvilken åndsmakt og åndsverdi kristendommen er for menneskelivet. Lüdemanns religiøse erkjennelse og erfaring er den tenkende og lærde manns inntreden i kristendommens kjerne og alltid bærende og levende innhold*.

Fra mørke til lys

Jesus kommer med lys. Han sier endog om seg selv: «Jeg er verdens lys». Med Jesus blir det derfor lyst, slik det blir dag når sola står opp og varmer mer og mer etter som den stiger på himmelen.

Ingen trives i mørket eller på skyggesiden. Mørket og det mørket fører med seg, hersker i virkeligheten overalt hvor sola ikke får komme til. Bare der hvor Jesus Kristus får trenge inn med sitt evangelium mister mørkemaktene sitt herredømme. Jesus er sola, verdenslyset. La sola komme inn, slå skoddene til side, til værs med rullegardinene, opp med vinduene, slik at sol og frisk luft kan trenge inn og glede og livsmot bygges opp igjen.

Sykner ditt liv under tvilens klamme skodde, vit da at Jesus Kristus er sola som splitter skodda og viser vei og gir deg kraft til å vandre, så du igjen blir livsvarm.

Skal det skje med deg det du ønsker og lengter etter, men som du knapt tør håpe på, så sier Jesus: Omvend deg! Hva betyr det? Sola skinner, men du vender ryggen til den. Vend om, og la sola skinne på deg. La evangeliet – alt hva du har hørt og vet om din frelser – få virke på deg. Da skinner sola, og du vil snart kjenne varmen fornye deg, og den vil lyse over veien du skal vandre, som lysets barn, født av og gjennomstrålet av lyset.

Melankton Lüdemann skrev denne andakten (sterkt forkortet) i 1924 i avisa Gudbrandsdølen.

Kontakt med Torvastad livet ut

Minner etter Lüdemannfamilien er mange. Sønnene Leif og Otgar fikk flere venner i bygda. En av de var Magnus Torvestad, gift med Guri som styrte familiens kolonialbutikk i Munkaskar. De lot sin første sønn arve navnet Otgar. Han er vel den eneste i bygda (og på Karmøy?) som har fått det navnet.

I Historielagets arkiv finnes flere brev fra Lüdemann til Fridtjof Øvrebø. De viser en sjelden nærhet de to imellom. Til Øvrebøs bære i 1927 kom det krans fra Lüdemanns. Marie Øvrebø takket, delte minner og skrev om planer som hun og Fridtjof hadde om besøk til Lüdemanns på Lillehammer. Her var Lüdemann blitt sokneprest i 1923.

Også andre torvastadbuer hadde kontakt med Lüdemann. Spesielt er forbindelsen han hadde med Gudrun Storesund som var ei lita jente da Lüdemann flyttet fra bygda. Datteren Gunvor har delt med oss kort som hennes mor fikk fra Lüdemann, til hennes fødselsdag,

konfirmasjon og flere fra Lüdemanns studieopphold i Tyskland.

Lüdemanns kone døde i 1927. I 1932 søkte han avskjed. Beina sviktet, og han flyttet til Oslo og måtte ha hjelp til det meste. Hjelperen kom fra Torvastad.

Ellida Gjester kom i 1902 til bygda sammen med familien Lüdemann. Mens de dro videre, ble hun værende som lærer på Håland skole. Ingrid Marie på Grønningen, født i 1923, fortalte på sine eldre dager om frøken Gjester som ga hver elev i klassen en gjenstand. Hun skulle dra til Oslo for å hjelpe Lüdemann og kunne ikke ta med alt hun eide.

Våren 1934 sto Ungdomshuset ferdig. Til innvielsen sendte Lüdemann følgende telegram: *Til lykke*

Gudrun Storesund var nesten 12 år da Lüdemann sendte et kort med ønske om at hun måtte bli stor og kjekk og frisk og munter i året som kommer! Da kunne de kanskje treffes i Torvastad? Seinere sendte de brev og kort til hverandre. Legg merke til den letteste skriften til Lüdemann. Han fikk skryt for sin tydelige skrift i protokoller.

med huset! Guds rike velsignelse over gjerningen som øves der i tro og haab i ungdoms glød og glede.

1.juledag samme år døde han. Mange delte gode minner. *Som en av dem som staar i stor takknemlighetsgjeld, tegnet Emil Georg Storesund et personlig bilde av Lüdemann i Haugesunds Dagblad. Storesund vokste opp i bygda mens Lüdemann var sokneprest og mottok sterke impulser.*

I minneordet skrev Storesund at trass i en tiltakende lammelse som pensjonist satt Lüdemann *dagen lang og drev studier som en flittig student. For mig staar han som typen paa den kunnskapsrike, fine humanist, som formaadde aa forene høi aandsdannelse med barnlig tro og ekte kristendom.*

Det er 80-år siden Torvastad sitt idrettslag fikk så nå er det tid for et lite tilbakeblikk For bygda er det blitt et svært viktig lag derfor er vi samlet til litt feiring her i dag

Engasjement og pågangsmot har alltid vært stort imponerende hva som i årenes løp er blitt gjort De startet med å bygge bane på Håland – bass for bass før trening tok til, måtte alle legge 10 basser på plass

Garderobe på Håland skole – ingen fasiliteter overhode et vaskefat med kaldt vann – såkalt våtklutmetode Men gjestende lag de likte ikke dette etter fotballkamp var de jo både skitne og svette

Vi må ha ny garderobe – men det tok si tid bygget sto ferdig først i nitten-femtini Siden er huset blitt større og større «Koss» får de det til vil nok noen spørre

Dugnad, basarer, gaver og støtte i flerfoldige år nevnes må også arv etter Per Kristian Storesund me får Så vårt idrettsanlegg er av første klasse til nytte og glede for både elite og den store masse

Bane for fotball og friidrett til konkurranse og trening det er med på å gi livet både innhold og mening Spill tennis og sandvolleyball på Håland om du vil og turorientering i Bjørgene er veldig god trim

Fotball, turn og friidrett var med i første akt siden har innebandylag og orienteringsløpere ikledd seg Torvastad-drakt Volleyballsuksess ble det da hallen sto ferdig og flere av våre gutter til landslag er funnet verdig

Henrik, Benjamin og Jonah har kjempespenst De server – de smasher og blokkerer når det trengs Vi spilte i eliten – og det var kjempegøy stemningen i Torvastad Arena kunne da bli temmelig høy

Det er fotballagene som har engasjert de fleste Selv om vi ikke alltid har vært blant de beste Men skapet er fullt av pokaler vi har vunnet mange har bidratt til det, i tiden som er svunnet

Torvastad Idrettslag

6.august var det 80 år siden Torvastad Idrettslag ble stiftet. Dagen ble markert på Idrettshuset med inviterte gjester, taler og utdeling av nye æresmedlemskap. De som ble utnevnt til æresmedlem var Ola Nordal, John Kåre Rykkje og Terje Grønningen.

Kirsten Hausken hadde skrevet en flott tale til jubilaranten:

Så mye kunne vært sagt om de ulike lag men det er noe av det nyeste vi trekker fram i dag NM-cup på Håland – det var kjempestort Seier mot FKH – helt fantastisk gjort

Da Jørgen Grønningen reddet straffe etter straffe ble nok Haugesunderne ganske paffe NRK-teamet hadde jo gitt tydelig beskjed at Torvastad kunne vinne - kom aldri til å skje

For de er eksperter – på fotballag og resultater de seg skjønner det endte med Torvastad-logo tatovert på foten til Jonas Grønner Tusenvis av Torvastadbu til Håland har funnet sin vei til trening, konkurranser, dugnad og en litt ståhei

Fellesskap og vennskap i mange år er noe i tillegg til opplevelser de får I Allidretten får de små spille fotball og leke sisten I torsdagsgjengen er det arbeid og kaffepause for pensjonisten

I friidretten løper mange mil etter mil og Oddvar er vår maratonmester, derom ingen tvil Vi har TOR-VALL, Bjørgenedag og terrengløps-karusell og fotballtrening på Håland neste hver eneste kveld

Til seriekamper og cup-er de trener med god innsats de også seierne fortjener Noen av våre utøvere har drevet de langt stor interesse og glede i idretten de fant

Anne Margrethe er verdensmester med kart og kompass med opplæring i Bjørgene – alle må starte en plass Egil Johan var en talentfull og treningsvillig gutt det endte med proffkarriere og landslagsspill til slutt

I Østenstadbingen kan ungene være om de dribling og fotballteknikk vil lære Solfrid var en toppscorende fotballjenta som kretsen tidlig til kamper henta

Hun har spilt landskamper på høyeste nivå vi er glad hun er tilbake til klubben vår nå Men viktigere enn gull, heder og ære er at Torvastad Idrettslag er en god plass å være

Se stolt tilbake på årene som er gått Stå på videre – så vil de nok fortsatt gå flott!

Bli bedre kjent med Solveig Myge – leder i Friluftsrådet Vest

Bor på: Frakkagjerd

Kommer fra: Torvastad, nærmere bestemt Storasund.

Alder: 39 år

Familie: Mann og tre barn.

Utdannelse: Byggingeniør - teknisk samfunnsplanlegging.

Tidligere jobber:

Byggeleder i Statens Vegvesen og deretter i Rogaland fylkeskommune, når stillingen ble flyttet over dit. Seinere arbeidet jeg som VA-ingeniør og leder for teknisk drift i Tysvær kommune.

Hva er Friluftsrådets viktigste oppgaver?

Friluftsrådet drifter og forvalter 113 friområder i de 13 kommunene i Nord-Rogaland og Sunnhordland. Vi sikrer nye arealer ved kjøp eller avtaler med grunneiere og tilrettelegger disse.

Skjærgårdstjenesten, som har båt stasjonert i Røyksund, sikrer oss tilgang til friområder på øyer og langs sjøen. Friluftsrådet bidrar med utstyr når ulike grupper driver strandrydding, og Skjærgårdstjenesten henter plastsøppelet som da er samlet.

Friluftsrådet arbeider aktivt mot skoler i regionen, mest med kurs til lærere, men også med aktiviteter for grupper av elever. Det arrangeres i tillegg sommerleirer for barn.

Friluftsrådet har også arbeid rettet mot nye landsmenn.

Turregistreringssystemet «Stikk ut» er populært på Haugalandet og i Sunnhord-

land. Her kan du gå turer å registrere deg med en digital turkode, noe mange benytter seg av.

Hva håper du «friluftslivets år» kan bidra til på lang sikt?

Friluftslivets år arrangeres hvert tiende år. Målsettingen er å spre friluftsglede og oppnå at flere tar naturen i bruk – ikke minst barn og unge. Ønsket er varige endringer, der flere blir aktive, men dette er det selvsagt vanskelig å måle. I år har Friluftslivet Vest i samarbeid med friluftsrådene i resten av Rogaland (Dalane, Jæren og Ryfylke) fått utarbeidet en kartbrochure som er sendt ut til alle postkasser i fylket samt i Sunnhordland.

Hva opplever du som det beste med jobben som leder i Friluftsrådet?

Det er mye positivitet og glede knyttet til Friluftsrådet. Møter mange som gir gode tilbakemeldinger f.eks. knyttet til «Stikk ut».

Har du noen «gyldne øyeblikk» du vil dele med oss?

Vi hadde en ukrainsk flyktning som jobbet hos som språktrening. Etter ei helg kom han tilbake på jobb med flotte bilder av seg og familien som hadde vært på tur på Friluftsrådets område på Lindøy.

Har du en hjertesak/noe du brenner for – i jobben eller som privatperson?

At barn og unge skal finne sin friluftsglede og bli aktive.

FAVORITT

Musikk: Mye forskjellig – liker godt norsk og svensk musikk!

Bok: Leser ikke så mye, men liker godt å bla i kokebøker.

Mat: Sushi og indisk mat.

Hobby: Trening, fjellturer og strikking. Bruker også mye tid på å følge ungene opp i fotball, men det er vel kanskje ikke for hobby å regne!?

Feriested: Hytta i Suldalseidet

Salme: «Deg å få skoda» (NoS nr. 482)

Hva er dine beste minner fra Torvastad Menighet og/eller Torvastad KFUK/KFUM?

Mange gode minner fra Speideren og Good News. Dette prega ungdomstida mi!

Ser også nå som leder for Friluftsrådet at ungdommer som har bakgrunn fra speideren fungerer godt i sommerjobb for Friluftsrådet.

Bjart

Velkommen til kunstutstilling

Lørdag 13.september kl 11 til 13.30 blir det en stor kunstutstilling/salg på Aktivitetshuset ved Ungdomshuset på Torvastad. Vi har vært så heldige å fått ja fra Olav Nygaard fra Tysvær. Olav Nygaard er den mest kjente kunstneren her i området. Han har hatt over 100 utstillinger over hele Europa og er en anerkjent kunstner. Han er selvlært og maler naturbilder fra Norge og andre land. Høy alder til tross, 86 år – er han fremdeles aktiv. Han bor i Tysvær og vil være til stede hele tiden lørdag den 13. Han har med seg minst 35 bilder som blir utstilt på to store rom i 2.etasje på Aktivitetshuset.

Alle som kommer på utstillingen vil få et lodd hvor vi trekker ut 4 gevinster.

Innsamling til Ukraina

I tillegg til utstillingen vil det være en stor innsamling av klær, sko, leker og sengetøy som skal kjøres til Ukraina. Det kommer en stor bil med en kar som ofte har vært i Ukraina med ting de trenger, og behovet er umettelig i dette herjede landet.

Kom med sekk fulle, og hver sekk betales med kr 100 til sjåføren. Her kan alle Torvastadbuer vise sin giverglede. Er

noen bortreist den helga kan jeg være der opp fredag fra kl 18 til 19.

Litt å bite i og utlodning

I 1.etasje er det kafe med nystekte vaffer og kaffe. Og for å dekke inn mange utgifter blir det også anledning til å kjøpe lodd til kr 25. Minst 25 gevinster. Vipps til 939248. Har noen av dere gevinster kan jeg kontaktes på 9521 4511.

Det kommer mer informasjon i postkassene ca en uke før.

Blir det noe overskudd på utstillingen skal beløpet gå til Idekassen på Hauge videregående skole som er dyktige til å lage saker og ting, bl.a. kaffekrus med bilde av Olav Nygaard som de er eksperter på. Olav deler ut noen krus til de som kommer,

Jon M. Torvestad

Velkommen innom Kirkestuen

Kirkestuen har vært mye i bruk siden den sto ferdig høsten 2018. Liv og Nils Olav Stava ønsket seg et lavterskel-tilbud, uten program og med god mat. De fikk med seg Asgierd og Svein Erik Haugen og ønsket velkommen til Torsdagskafe utpå nyåret.

Etter en beskjeden start blant annet på grunn av pandemien, har stadig flere funnet veien til kafeen. I vår var det rekordoppslutning med nærmere 50 personer innom, og det er en fin miks av pensjonister, noen som har vært på gravplassen, pluss mange unge foreldre med

babyer som kommer innom etter babysang i kirken.

Liv står for matlagingen og serverer nybakte rundstykker og vaffer. Torsdagskafeen har allerede startet høstsemesteret og alle er velkomne innom **torsdager fra kl 11 til 13**.

Kirkekafe hver søndag!

Det er ikke bare torsdagskafeen Liv er engasjert i, hun er også ansvarlig for kirkekaffien etter gudstjenestene - ingen skulle tro at den dama har passert 80!

På Torvastad er det kirkekafe etter de aller fleste gudstjenestene, også 1.påskedag og 1. nyttårsdag! – Ikke alle har en familie å feire høytidsdager sammen med, mange er ensomme og da kan kirkekaffien være en trivelig samling, sier Liv.

Noen søndager er Kirkestuen leid ut til dåpsfester, da blir det kirkekafe i benkene i kirken slik som i gamle dager.

-Jeg ønsker meg flere som kan være med å dele på oppgaven med kirkekafe, sier Liv.

Telefonnummeret hennes er **9779 2130**, og nå gleder hun seg til flere hyggelige telefoner fra folk som kan bidra! – Hvis ikke blir det jeg som må ta fram mobilen og ringe, sier Liv med et smil!

John Kristian

Velkommen til Sorg- og samtalegrupper

Det finnes en rekke sorg- og samtalegrupper i distriktet vårt. Målsettingen med sorggruppene er at mennesker som opplever sorg skal treffe andre i samme situasjon, der en kan dele erfaringer og være til støtte for hverandre i bearbeidelsen av sorgen. Det er for mange et hardt arbeid å være i sorg og det krever tid og bearbeiding. Å få høre hva normale reaksjoner kan være en hjelp på veien videre.

Sorggruppesamarbeidet på Haugalandet er et samarbeid mellom lokale menigheter i Den norske kirke og prestetjenesten på Haugesund sykehus, LEVE og Kreftomsorgen Rogaland.

Vi starter opp grupper fortløpende når vi har 4-8 påmeldte. Meld gjerne din interesse selv om en gruppe er i gang. Da kan du komme med på neste gruppe. Dersom du ikke ønsker å gå i en gruppe kan vi også tilby en samtale.

Disse gruppene er i gang fra våren 2025:

- Gruppe for personer som har mistet ektefelle/samboer.
- Gruppe for yngre personer som har mistet ektef/samboer.
- Gruppe for etterlatte etter selvmord som ledes av LEVE.
- Gruppe for de som har mistet foreldre.
- Gruppe for de som har mistet ungdom/barn

Meld deg gjerne på en ny liste!

Vi ønsker også å starte opp flere grupper etter behov:

- Gruppe for barn i barneskolealder som har mistet foreldre eller andre nære.
- Gruppe for de som har mistet unge-voksne barn.

I Karmøy er det opprettet et samarbeid mellom menighetene og Karmøy kommune om sorggrupper for barn eller ungdom

Kontaktperson Janne Kristine Eng Tlf.: 482 55 674, e-post: janne.kristine.eng@karmoykirken.no

Gruppe for etterlatte etter selvmord.

Kontakt LEVE: leverogaland@gmail.com, eller Annlaug Halvorsen Engmark

Gruppe for foreldre som har opplevd dødfødsel eller mistet barn kort tid etter fødsel.

Kontinuerlig/åpen gruppe. For mer info: Sykehusprest Anne Birgitte Bødtker Ruus, tlf. 991 17 905

Andre som er med i samarbeidet og har egne grupper er:

Kreftomsorgen Rogaland: Adr. Austbøveien 16, 5542 Karmsund (Kontor på Oasen kjøpesenter) e- post@kreftomsorgen.no

Veiledningssenteret for pårørende. Norske kvinners sanitetsforening. Øvregata 177, 5525 Haugesund, Tlf.: 52 71 78 80

Velkommen til å ta kontakt for å høre videre om sorggruppene

Koordinator for sorggruppefelleskapet i Karmøy og Haugaland prosti: Soknediakon Annlaug Halvorsen Engmark tlf.: 481 76 830, E-post:: ae398@kirken.no

6. oktober: Ingvar Frøyland
3. november: Anne Lise Ådnøy
1. desember: Einar Vegge

Kalenderen - kirke og bedehus

Gudstjenesteliste høst 2025.

Merk! Det kan komme endringer. Følg med på skjerikirken.no, torvastadkirke.no, menighetens facebookside.

Dato	Tid	Sted	Prest	Dag	Takkoffer til	
07.09.2025	11:00	Torvastad kirke	May Vrålstad	13 sit	Torvastad Menighet	Konfirmantpresentasjon
14.09.2025	11:00	Torvastad kirke		Ving	Torvastad KFUK KFUM	
21.09.2025	11:00	Torvastad kirke	May Vrålstad	15 sit	HEL-koret Karmøy	
28.09.2025	11:00	Torvastad kirke	May Vrålstad	16 sit	NMS - Estland	
12.10.2025	11:00	Torvastad kirke	May Vrålstad	18 sit	Torvastad KFUK KFUM	Felles med Norheim.
19.10.2025	11:00	Torvastad kirke	May Vrålstad	19 sit	Norges KFUK-KFUM	Gullkonfirmanter
26.10.2025	17:00	Torvastad kirke	May Vrålstad	BoB	Torvastad Menighet	KAOSkirke
02.11.2025	11:00	Torvastad kirke	May Vrålstad	AH	Torvastad KFUK KFUM	
09.11.2025	11:00	Torvastad kirke	May Vrålstad	22 sit	Torvastad Menighet	Babysanggudstjeneste
16.11.2025	17:00	Torvastad kirke	May Vrålstad	23 sit	Torvastad Menighet	KAOS
23.11.2025	11:00	Torvastad kirke		KrKo	NMS - Estland	
30.11.2025	11:00	Torvastad kirke	May Vrålstad	1sia	Torvastad Menighet	
07.12.2025	11:00	Torvastad kirke	May Vrålstad	2sia	Torvastad KFUK KFUM	
14.12.2025	11:00	Torvastad kirke	May Vrålstad	3sia	NMS - Estland	
24.12.2025	14:00	Torvastad kirke	May Vrålstad	Julaft	Kirkens Nødhjelp	
24.12.2025	15:30	Torvastad kirke	May Vrålstad	Julaft	Kirkens Nødhjelp	
25.12.2025	12:00	Torvastad kirke	May Vrålstad	Juled	NMS - Estland	
26.12.2025	13:00?	Feøy bedehus	May Vrålstad	Stef	Kirkens Nødhjelp	
01.01.2026	12:00	Torvastad kirke	May Vrålstad	Nydag	Sjømannskirken - Norsk kirke i utlandet	

BEDEHUSMØTER

7. sept.	NLM	Håland	
8. sept.		Håland	«Valgbasar»
14. sept.	NOR	Hauge	
21. sept.	NLM	Hauge	
28. sept.	NMS	Hauge	
5. okt.	DISM	Håland	
12. okt.	LOL	Hauge	
17. okt.		Hauge	Husbasar
19. okt.	NOR	Håland	
26. okt.	NLM	Hauge	
2. nov.	NMS	Håland	
16. nov.	DISM	Hauge	
23. nov.	NOR	Håland	
30. nov.	NLM	Håland	
2. des.	NMS	Hauge	Adventmøte
14. des.	GN	Hauge	

GRAVLAGTE:

Svein Larsen	15.08.2025
Astrid Steinstrø	08.08.2025
Judith Marie Østenstad	08.07.2025
Bernhard Tønnesen	08.07.2025
Arnvid Nordvik	03.06.2025
Else Bergljot Hauge	27.05.2025

VIGDE:

Thordis Marie Widvey Haugen & Daniel Faldmo	21.06.2025
Dorthea Kvinnesland & Sverre Kvinnesland	14.06.2025

DØPTE:

Vetle Sørhus Johannessen	10.08.2025
Augusta Marie Wichstad Østensjø	29.06.2025

DETTE SKJER I HØST

MENIGHETENS FRITIDSORDNING

På skolens planleggingsdager:

22/9 og 14/11.
KL: 07.00-16.00.

HALLOVENNN - FOR ALLE

Onsdag 29/10.
KL: 17.00-18.30.

LUCIA

Lucia-konsert i kirken og frokost i kirkestuen.

Lørdag 13/12.
KL: 08.30

QUIZ OG KNASK

Quiz- og bingokveld for 6. og 7. klasse, i kirken og kirkestuen.

Fredag 05/12.
KL: 18.30-21.30.

KIRKELIG UNDERVISNING FOR VOKSNE

I kirken/kirkestuen fra kl.19, med kvelds.

Datoer: 16/9, 21/10 og 11/11
(mer info kommer på menighetens hjemmeside)

KONFIRMANT I TORVASTAD MENIGHET

Alle født i 2011, 9. klasse, inviteres til konfirmasjonstid i Torvastad menighet.

Informasjonsmøte 28/8 kl. 18-19.

Gudstjenester for hele familien

Gudstjeneste på idrettsplassen: 24/08 kl. 12.
Presentasjonsgudstjeneste: 07/09 kl. 11.
Gudstjeneste med HEL-koret: 21/09 kl. 11.
KAOS, med aktiviteter: 26/10 og 16/11 kl. 17.
Babysanggudstjeneste: 09/11 kl. 11.
Gudstjeneste m/søndagsskole: 12/10 og 07/12 kl. 11.
Julaftens gudstjeneste: 24/12 kl. 14 og kl. 15.30.

TORVASTAD KFUK-KFUM

HØSTBASAR 2025
FREDAG 26. SEPTEMBER
Ungdomshuset 17.30-20.30